

Цацарин В.В.,
старший преподаватель

Тэматыка практычных заняткаў

Дысцыпліна:

“Гісторыя Беларусі”

2 курс факультэт гісторыі і міжкультурных камунікацый

2 семестр

Для спецыяльнасці “Музейная справа (гісторыя і музеалогія)”

2023

Тэма 1. Кастрычніцкая рэвалюцыя і ўсталяванне савецкай улады ў Беларусі і на Заходнім фронце

- 1 Пераход улады да Саветаў і ваенкомаў у Беларусі і на Заходнім фронце.
- 2 Утварэнне і дзейнасць Абласнога Выканаўчага камітэта Савета рабочых, салдацкіх і сялянскіх дэпутатаў Заходняй вобласці і фронту (Аблвыканкамзах) і СНК Заходняй вобласці.
- 3 Стаўленне беларускіх нацыянальных партый да савецкай улады.
- 4 І Усебеларускі кангрэс (снежань 1917 г.) і яго рашэнні.

Літаратура:

1. Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 5. Беларусь у 1917–1945 гг. / А. Вабішчэвіч [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. — Мінск: Экаперспектыва, 2006. — 613 с.
2. Документы и материалы по истории Белоруссии (1900–1917). Т. 3. — Минск, Изд-во АН БССР, 1953.
3. История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. — Минск: Амалфея, 2000.
4. Коршук, В.К. Политические партии: история и современность. Учеб.-метод. комплекс для студентов гуманитар. фак. / В.К. Коршук, И.Ф. Романовский, Е.А. Гребень. Минск, 2007.
5. Луцкевіч, А. За 25 гадоў (1903–1928). Успаміны аб працы першых беларускіх палітычных арганізацый: БРГ, БСГ / А. Луцкевіч. — Мінск, 1991.
6. Нарыс гісторыі беларускай дзяржаўнасці: XX стагоддзе / М.П.Касцюк і інш.; рэдкал.: А.А.Каваленя і інш.; НАН Беларусі, Інстытут гісторыі. — Мінск: Беларуская навука, 2008.
7. Платонаў, Р.П. Беларусь у міжваенны перыяд. Старонкі палітычнай гісторыі ў святле архіўных крыніц / Р.П.Платонаў. — Мінск: БелНДДАС. — 2001.
8. Турук, Ф.Ф. Белорусское движение. Очерк истории национального и революционного движения белорусов / Предисл. А. Кавки. — Минск, 1994.
9. Унучак, А.У. «Наша ніва» і беларускі нацыянальны рух (1906 – 1917 гг.) / А.У. Унучак. — Мінск: Беларуская навука, 2008.

Тэма 2. Утварэнне БССР і Літоўска-Беларускай ССР

1. Барацьба па пытанні аб беларускай савецкай дзяржаўнасці.
2. Абвяшчэнне Беларускай ССР. Першая Канстытуцыя Савецкай Беларусі.
3. Стварэнне і сутнасць Літоўска-Беларускай ССР. Ліквідацыя Літбела і яе прычыны.
4. Беларусь у час польска-савецкай вайны.
5. Другое абвяшчэнне БССР, заканчэнне вайны.

Літаратура:

1. Борьба за Советскую власть в Белоруссии 1918–1920: Сб. док. и материалов: В 2 т. – Минск: Беларусь, 1968–1971.
2. Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 5. Беларусь у 1917–1945 гг. / А. Вабішчэвіч [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. — Мінск: Экаперспектыва, 2006. – 613 с.
3. Гісторыя беларускай дзяржаўнасці ў канцы XVIII – пачатку XXI ст. У 2 кн. / А.А.Каваленя (і інш.) ; рэдкал. : А.А.Каваленя (і інш.) ; Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т гісторыі. – Мінск : Беларус. навука, 2011.
4. Ігнаценка, І.М. Кастрычніцкая рэвалюцыя на Беларусі: Асаблівасці і вынікі / І.М. Ігнаценка . – Мінск: БелНДЦДААС, 1995.
5. История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. – Минск: Амалфея, 2000.
6. Касцюк, М.П. Бальшавіцкая сістэма ўлады на Беларусі / М.П. Касцюк. – Мінск: ВП Экаперспектыва 2000.
7. Круталевич, В.А. История Беларуси: становление национальной державности (1917–1922) / В.А. Круталевич. – Минск: Право и экономика, 2002.
8. Круталевич, В.А. На путях национального самоопределения: БНР–БССР–РБ / В.А. Круталевич.– Минск: Право и экономика, 1995.
9. Ладысеў, У.Ф. Брыгадзін, П.І. На пераломе эпох: Станаўленне беларускай дзяржаўнасці (1917–1920 гг.) / У.Ф. Ладысеў, П.І.Брыгадзін. – Мінск: БДУ, 1999.
10. Ладысеў, У.Ф. Паміж Усходам і Захадам. Станаўленне дзяржаўнасці і тэрытарыяльнай цэласнасці Беларусі (1917–1939) / У.Ф. Ладысеў, П.І. Брыгадзін. – Мінск: БДУ, 2003.
11. На крутым павароце. Ідэолага-палітычная барацьба на Беларусі ў 1919–1931 гг. Дакументы, матэрыялы, аналіз. – Мінск: БелНДЦДААС 1999.
12. Нарыс гісторыі беларускай дзяржаўнасці: XX стагоддзе / М.П.Касцюк і інш.; рэдкал.: А.А.Каваленя і інш.; НАН Беларусі, Інстытут гісторыі. – Мінск: Беларуская навука, 2008.
13. Октябрьская революция в исторических судьбах белорусской государственности / редкол.: А. А. Коваленя [и др.]. – Минск: Беларуская навука, 2020.
14. Платонаў, Р.П. Беларусь у міжваенны перыяд. Старонкі палітычнай гісторыі ў святле архіўных крыніц / Р.П.Платонаў. – Мінск:БелНДЦДААС.– 2001.
15. Рудовіч, С. Час выбару: Праблема самавызначэння Беларусі ў 1917 г./ С. Рудовіч.– Мінск: Тэхналогія, 2001.

Тэма 3. Эканамічнае становішча БССР у даваенны перыяд

1. Палітыка «ваеннага камунізму». Абвастрэнне сацыяльнай напружанасці.
2. Ажыццяўленне мерапрыемстваў новай эканамічнай палітыкі ў прамысловасці і сельскай гаспадарцы.
3. Калектывізацыя беларускай вёскі.

4. Прычыны, мэты і задачы індустрыялізацыі. Развіццё прамысловасці БССР ў гады першай і другой пятегодкі, вынікі індустрыялізацыі.

Літаратура:

1. Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 5. Беларусь у 1917–1945 гг. / А. Вабішчэвіч [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. — Мінск: Экаперспектыва, 2006. — 613 с.
2. История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. — Минск: Амалфея, 2000.
3. Платонаў, Р. П. На крутым павароце. Ідэолага-палітычная барацьба на Беларусі ў 1919–1931 гг. Дакументы, матэрыялы, аналіз / Р. П. Платонаў — Мінск: БелНДДАС 1999.
4. Эканамічная гісторыя Беларусі / пад рэд. В.І. Галубовіча. — Мінск: Экаперспектыва, 1999.
5. Гісторыя сялянства Беларусі: Са старажытных часоў да 1996 г.: У 3 тамах. Т. 3 / Я.К.Анішчанка, Г.Я.Галенчанка, В.Ф.Голубеў і інш.; — Мінск: Беларуская навука, 2002.
6. Сарокін, А.М. На ростанях айчыннай гісторыі. Беларуская вёска (1917–1990 гг.) / А.М.Сарокін. — Мінск: "Права і эканоміка", 1999.
7. Ходзін, С.М. Беларуская вёска ў міжваенны час: шляхі і формы савецкай мадэрнізацыі (1921–1939) / С.М. Ходзін. — Мінск : БДУ, 2014.

Тэма 4. Беларусь у гады Вялікай Айчыннай вайны

1. Прыгранічныя баі на тэрыторыі БССР.
2. Мерапрыемствы па мабілізацыі насельніцтва на адпор ворагу.
3. Абарончыя баі летам 1941 г.
4. Пачатак вызвалення Беларусі ў канцы 1943 г. Беларуская наступальная аперацыя «Баграціён».
5. Завяршэнне Вялікай Айчыннай і Другой сусветнай войнаў. Уклад беларускага народа.

Літаратура:

1. Беларусь в годы Великой Отечественной войны 1941–1945 / А.А.Коваленя, А.М.Литвин, В.И. Кузьменко и др. — Минск: БЕЛТА, 2005.
2. Беларусь. 1941–1945: Подвиг. Трагедия. Память. В 2 кн. / НАН Беларуси, Институт истории; редкол.: А.А.Коваленя (пред.) и др. — Минск: Беларуская навука, 2010.
3. Великая Отечественная война советского народа (в контексте Второй мировой войны) : справочник / авт.-сост. А.А.Коваленя, М.А.Краснова, В.И.Лемешонок ; под ред. А.А.Ковалени. — Минск : Изд. центр БГУ, 2007.
4. Вклад белорусского народа в Победу в Великой Отечественной войне / А.М.Литвин [и др.]. — Минск : Беларуская навука, 2015.

5. Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 5. Беларусь у 1917–1945 гг. / А. Вабішчэвіч [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. — Мінск: Экаперспектыва, 2006. — 613 с.
6. История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. — Минск: Амалфея, 2000.
7. Коваленя А.А., Долготович Б.Д., Хромченко Д.Н., С верой в Победу: Беларусь в Великой Отечественной войне: 100 вопросов и ответов / А.А.Коваленя. — Минск: Беларуская навука, 2010.
8. Платонов Р.П. Белоруссия, 1941-й: известное и неизвестное. По документам Национального архива Республики Беларусь / Р. П. Платонов. — Минск: БелНИИДАД, 2000.
9. Третьяк, С. А. Трудный путь к Победе / С. А. Третьяк. — Минск: Беларуская навука, 2015.
10. Освобождение Беларуси. 1943–1944. / ред. кол. И.И. Басик, А.А. Коваленя [и др.] — Минск : Беларуская навука, 2014.

Тэма 5. Акупацыйны рэжым на тэрыторыі Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны

1. Адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел Беларусі.
2. Сістэма акупацыйнай улады і яе органаў.
3. Масавое знішчэнне ваеннапалонных і насельніцтва.
4. Калабаранцкія арганізацыі і іх дзейнасць.
5. Дзейнасць антыфашысцкага падполля і партызан у БССР.

Літаратура:

1. Беларусь в годы Великой Отечественной войны 1941–1945 / А.А.Коваленя, А.М.Литвин, В.И. Кузьменко и др. — Минск: БЕЛГА, 2005.
2. Беларусь. 1941–1945: Подвиг. Трагедия. Память. В 2 кн. / НАН Беларусі, Інститут гісторыі; рэдкал.: А.А.Коваленя (пред.) и др. — Минск: Беларуская навука, 2010.
3. Великая Отечественная война советского народа (в контексте Второй мировой войны) : справочник / авт.-сост. А.А.Коваленя, М.А.Краснова, В.И.Лемешонок ; под ред. А.А.Ковалени. — Минск : Изд. центр БГУ, 2007.
4. Вклад белорусского народа в Победу в Великой Отечественной войне / А.М.Литвин [и др.]. — Минск : Беларуская навука, 2015.
5. Всенародное партизанское движение в Белоруссии в годы Великой Отечественной войны. Док. и материалы. — Минск, Беларусь, 1973–1988.
6. Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 5. Беларусь у 1917–1945 гг. / А. Вабішчэвіч [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. — Мінск: Экаперспектыва, 2006. — 613 с
7. История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. — Минск: Амалфея, 2000.

8. Коваленя А.А., Долготович Б.Д., Хромченко Д.Н., С верой в Победу: Беларусь в Великой Отечественной войне: 100 вопросов и ответов / А.А.Коваленя. – Минск: Беларуская наука, 2010.
9. Літвін, А.М. Акупацыя Беларусі (1941–1944): Пытанні супраціву і калабарацыі / А.М. Літвін. – Мінск : Беларускі кнігазбор, 2000.
10. Сямашка, Я. Армія Краёва на Беларусі / Я.Сямашка. – Мінск: Беларускае выдавецкае Таварыства Хата, 1994.
11. Третьяк, С. А. Трудный путь к Победе / С. А. Третьяк. – Минск : Беларуская навука, 2015.

Тэма 6. Сацыяльна-эканамічнае становішча БССР у пасляваенны час

- 1 Пачатак аднаўлення ў 1944-1945 гг.
- 2 Развіццё прамысловасці і транспарту.
- 3 Спробы рэформ у сельскай гаспадарцы, іх сутнасць і вынікі.
- 4 Матэрыяльны дабрабыт насельніцтва і шляхі яго паліпшэння.
- 5 Чарнобыльская катастрофа і яе наступствы для Беларусі.

Літаратура:

1. История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. – Минск: Амалфея, 2000.
2. Сарокін, А.М. На ростанях айчыннай гісторыі. Беларуская вёска (1917–1990 гг.) / А.М.Сарокін. – Мінск: "Права і эканоміка", 1999.
3. Сакович, В. С. Сельское хозяйство Республики Беларусь в 1980–2007 гг.: тенденции развития / В.С.Сакович. – Минск: Белорусская наука, 2008.
4. Смяховіч, М.У. Сельская гаспадарка Беларусі ў 1943–1991 гадах: этапы развіцця, дасягненні, вопыт / М.У.Смяховіч. – Мінск: Беларуская навука, 2017.
5. Эканамічная гісторыя Беларусі / пад рэд. В.І. Галубовіча. – Мінск: Экаперспектыва, 1999.
6. Гісторыя Беларусі. У 6 т. Т. 6. Беларусь у 1946–2009 гг. / Л. Лыч [і інш.]; рэд. калегія: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Современная школа, Экоперспектива, 2011. – 728 с.

Тэма 7. Абвяшчэнне незалежнасці Рэспублікі Беларусь. Знешняя палітыка

- 1 Абвяшчэнне Рэспублікі Беларусь
- 2 Дзяржаўныя інстытуты і ідэалагічныя працэсы ў сучаснай Беларусі.
- 3 Расійскі напрамак у знешняй палітыцы Беларусі
- 4 Узаемаадносіны Беларусі з краінамі Лацінскай Амерыкі, Азіі.

Літаратура:

1. История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. – Минск: Амалфея, 2000.
2. Гісторыя Беларусі. У 6 т. Т. 6. Беларусь у 1946–2009 гг. / Л. Лыч [і інш.]; рэд. калегія: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Современная школа, Экоперспектива, 2011. – 728 с.
3. Беларусь на мяжы тысячагоддзяў / І. М. Абрамаў [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 2000
4. Беларусь в геополитических процессах XX – начала XXI века: сборник научных статей / редкол. А. А. Коваленя (гл. ред.) [и др.]. – Минск: Беларуская навука, 2017. – 191 с.
5. Знешняя палітыка Беларусі. Зб. дак. і матэрыялаў. Т. 1–5. – Мінск, БДУ, 1997–2002.
6. Снапкоўскі, У.Е. Гісторыя знешняй палітыкі Беларусі. У 2 ч. / У.Е. Снапкоўскі. – Мінск: БДУ, 2003.
7. Гросс, Е. П. Международное сотрудничество общественных объединений Республики Беларусь (1991–2010 гг.) / Е. П. Гросс. – Минск: Беларуская навука, 2019. – 251 с.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМЕНИ Ф. СКОРИНЫ